

Document de ședință

A9-0178/2022

17.6.2022

RAPORT

referitor la Raportul Comisiei pe 2021 privind Serbia
(2021/2249(INI))

Comisia pentru afaceri externe

Raportor: Vladimír Bilčík

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	25
VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	26

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la Raportul Comisiei pe 2021 privind Serbia (2021/2249(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Acordul de stabilizare și de asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Serbia, pe de altă parte, care a intrat în vigoare la 1 septembrie 2013¹,
- având în vedere cererea de aderare la Uniunea Europeană depusă de Serbia la 19 decembrie 2009,
- având în vedere Avizul Comisiei din 12 octombrie 2011 referitor la cererea Serbiei de aderare la Uniunea Europeană (COM(2011)0668), decizia Consiliului European din 1 martie 2012 de a acorda Serbiei statutul de țară candidată și decizia Consiliului European din 27-28 iunie 2013 de a începe negocierile de aderare la UE cu Serbia,
- având în vedere concluziile Președinției în urma reuniunii Consiliului European de la Salonic din 19-20 iunie 2003,
- având în vedere Declarația de la Sofia din cadrul summitului UE-Balcanii de Vest, organizat la 17 mai 2018,
- având în vedere Declarația de la Zagreb din cadrul summitului UE-Balcanii de Vest, organizat la 6 mai 2020,
- având în vedere Declarația de la Brdo din cadrul summitului UE-Balcanii de Vest, organizat la 6 octombrie 2021,
- având în vedere Procesul de la Berlin lansat la 28 august 2014 și cel de-al optulea summit al Procesului de la Berlin din 5 iulie 2021,
- având în vedere summitul de la Sofia din 10 noiembrie 2020, Declarația șefilor de state din Balcanii de Vest privind piața regională comună din 9 noiembrie 2020 și Declarația de la Sofia privind Agenda verde pentru Balcanii de Vest din 10 noiembrie 2020,
- având în vedere Rezoluția 1244 din 10 iunie 1999 a Consiliului de Securitate al ONU, Avizul consultativ al Curții Internaționale de Justiție (CIJ) din 22 iulie 2010 privind conformitatea cu dreptul internațional a declarației unilaterale de independență a Kosovo, precum și Rezoluția 64/298 din 9 septembrie 2010 a Adunării Generale a ONU, care a luat act de conținutul avizului CIJ și a salutat disponibilitatea UE de a înlesni dialogul dintre Serbia și Kosovo,
- având în vedere primul acord privind principiile care reglementează normalizarea relațiilor dintre guvernele Serbiei și Kosovo din 19 aprilie 2013 și acordurile din 25

¹ JO L 278, 18.10.2013, p. 16.

- august 2015, precum și dialogul în curs facilitat de UE pentru normalizarea relațiilor,
- având în vedere comunicarea Comisiei din 5 februarie 2020 intitulată „Consolidarea procesului de aderare – O perspectivă credibilă de aderare la UE pentru Balcanii de Vest” (COM(2020)0057),
 - având în vedere comunicarea Comisiei din 6 octombrie 2020 intitulată „Planul economic și de investiții pentru Balcanii de Vest” (COM(2020)0641) și documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Orientări pentru punerea în aplicare a Agendei verzi pentru Balcanii de Vest” din 6 octombrie 2020 (SWD(2020)0223),
 - având în vedere Regulamentul (UE) nr. 2021/1529 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 septembrie 2021 de instituire a unui instrument de asistență pentru preaderare (IPA III)²,
 - având în vedere comunicarea Comisiei din 19 octombrie 2021 intitulată „Comunicarea din 2021 privind politica de extindere a UE” (COM(2021)0644), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2021 privind Serbia” (SWD(2021)0288),
 - având în vedere evaluarea Comisiei din 22 aprilie 2021 privind programul de reforme economice din Serbia 2021-2023 (SWD(2021)0096) și concluziile comune ale dialogului economic și financiar dintre UE și Balcanii de Vest și Turcia adoptate de către Consiliu la 12 iulie 2021,
 - având în vedere comunicarea Comisiei din 29 aprilie 2020 intitulată „Sprijinirea Balcanilor de Vest pentru combaterea COVID-19 și redresarea postpandemică” (COM(2020)0315),
 - având în vedere cea de-a 12-a și cea de-a 13-a reuniune a Conferinței de aderare la nivel ministerial cu Serbia, care au avut loc la 22 iunie, respectiv 14 decembrie 2021, și care au avut ca rezultat deschiderea clusterului patru: Agenda verde și conectivitatea durabilă,
 - având în vedere măsurile de îmbunătățire a desfășurării procesului electoral convenite la 18 septembrie 2021 de către co-facilitatori în cadrul celei de-a doua etape a dialogului între partide, facilitat de Parlamentul European,
 - având în vedere cea de a șasea reuniune a Consiliului de stabilizare și de asociere UE-Serbia, desfășurată la 25 ianuarie 2022,
 - având în vedere concluziile Consiliului privind extinderea și procesul de stabilizare și asociere din 14 decembrie 2021,
 - având în vedere Regulamentul (UE) 2022/576 al Consiliului din 8 aprilie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina³,

² JO L 330, 20.9.2021, p. 1.

³ JO L 111, 8.4.2022, p. 1.

- având în vedere rezoluția Adunării Generale a ONU ES-11/1 referitoare la agresiunea împotriva Ucrainei, adoptată la 2 martie 2022,
- având în vedere Raportul special al Curții de Conturi Europene din 10 ianuarie 2022 intitulat „Sprijinul acordat de UE pentru statul de drept în Balcanii de Vest: în pofida eforturilor, persistă probleme fundamentale”
- având în vedere raportul special din 3 iunie 2021 al Curții de Conturi Europene intitulat „Dezinformarea care afectează UE: un fenomen sub supraveghere, dar nu încă sub control”,
- având în vedere al doilea raport intermediar de conformitate, adoptat în martie 2022, în runda a patra de evaluare privind Serbia, al Grupului de state împotriva corupției (GRECO) al Consiliului Europei;
- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la această țară,
- având în vedere recomandarea sa din 19 iunie 2020 adresată Consiliului, Comisiei și Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate privind Balcanii de Vest, în urma summitului din 2020⁴,
- având în vedere rezoluția sa din 25 martie 2021 referitoare la rapoartele Comisiei pe 2019 și 2020 privind Serbia⁵,
- având în vedere rezoluția sa din 15 decembrie 2021 referitoare la cooperarea în lupta împotriva crimei organizate în Balcanii de Vest⁶,
- având în vedere rezoluția sa din 16 decembrie 2021 referitoare la munca forțată în fabrica Linglong și protestele ecologiste din Serbia⁷,
- având în vedere rezoluția sa din 9 martie 2022 referitoare la ingerințele străine în toate procesele democratice din Uniunea Europeană, inclusiv la dezinformare⁸,
- având în vedere declarația și recomandările adoptate în urma celei de-a 13-a reuniuni a Comisiei parlamentare de stabilizare și de asociere UE-Serbia desfășurată la Bruxelles și de la distanță la 28 octombrie 2021,
- având în vedere declarația comună din 28 iunie 2021 în urma celui de al doilea summit al Președintelui Parlamentului European și președinților parlamentelor țărilor din Balcanii de Vest din 28 iunie 2021, convocat de Președintele Parlamentului European, și la care au participat președinții parlamentelor din Balcanii de Vest,
- având în vedere raportul de constatări și concluzii preliminare al misiunii internaționale de observare a alegerilor a OSCE/ODIHR pentru alegerile parlamentare și prezidențiale

⁴ JO C 362, 8.9.2021, p. 129.

⁵ JO C 494, 8.12.2021, p. 172.

⁶ Texte adoptate, P9_TA(2021)0506.

⁷ Texte adoptate, P9_TA(2021)0511.

⁸ Texte adoptate, P9_TA(2022)0064.

anticipate din Serbia din 3 aprilie 2022,

- având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A9-0178/2022),
- A. întrucât fiecare țară implicată în procesul de aderare este evaluată în funcție de propriile merite și întrucât îndeplinirea criteriilor de extindere, realizarea reformelor necesare, în special în domeniul „elementelor fundamentale”, și alinierea legislativă determină calendarul și progresul pe calea aderării;
 - B. întrucât Serbia a acceptat să adopte treptat obiectivele și politicile Uniunii Europene pe parcursul procesului de negociere;
 - C. întrucât democrația, respectarea drepturilor omului și statul de drept sunt valorile fundamentale pe care se întemeiază UE; întrucât sunt necesare reforme sustenabile, care trebuie implementate pentru a soluționa problemele care persistă în aceste domenii;
 - D. întrucât de la începerea negocierilor cu Serbia au fost deschise 22 de capitole dintre care două au fost închise provizoriu; întrucât progresele înregistrate în diverse capitole de negociere au fost destul de lente în ultimii ani; întrucât Serbia a deschis cel de-al patrulea cluster privind Agenda verde și conectivitatea durabilă în decembrie 2021;
 - E. întrucât Freedom House continuă să includă Serbia pe lista țărilor „parțial libere” și constată că în ultimii zece ani această țară a înregistrat unul dintre cele mai mari regresive la nivel mondial în privința democrației; întrucât situația libertății presei în Serbia este îngrijorătoare și în 2021 țara s-a clasat pe locul 93 din 180 în clasamentul libertății presei realizat de organizația „Reporteri fără frontiere”;
 - F. întrucât, în conformitate cu raportul rezultat în urma celei de-a patra runde de evaluare al GRECO, publicat la 30 martie 2022, Serbia a pus în aplicare sau a tratat în mod satisfăcător opt din cele 13 recomandări ale GRECO;
 - G. întrucât progresele și angajamentul Serbiei în negocierile privind chestiunile deschise cu Kosovo rămân un punct de referință important pentru progresele viitoare în negocierile de aderare la UE;
 - H. întrucât Serbia trebuie să respecte integritatea și suveranitatea deplină a tuturor țărilor vecine și trebuie să se abțină de la influențarea afacerilor interne ale acestora;
 - I. întrucât Serbia nu a dat curs apelurilor repetate de a-și armoniza politica externă și de securitate cu cea a UE și nu a impus sancțiuni împotriva Rusiei în urma invaziei ruse în Ucraina; întrucât poziția sa în relațiile internaționale constituie un impediment în calea aderării sale; întrucât Serbia are un nivel scăzut de aliniere la politica externă și de securitate comună a UE (PESC);
 - J. întrucât, la Adunarea Generală a ONU, Serbia a votat în favoarea rezoluțiilor de condamnare a agresiunii ruse în Ucraina, susținând ferm în același timp respectarea integrității teritoriale și a suveranității Ucrainei în conformitate cu dreptul internațional;

- K. întrucât UE este cel mai mare furnizor de asistență financiară pentru Serbia prin IPA; întrucât Serbia a beneficiat de asistență din partea UE prin IPA II și a primit în total 1 539 miliarde EUR din 2014;
- L. întrucât UE este cel mai mare investitor și partener comercial al Serbiei și UE are cea mai amplă relație peer-to-peer cu Serbia, reprezentând 65 % din totalul exporturilor și 59 % din totalul importurilor în 2020;
- M. întrucât UE a mobilizat 3,3 miliarde EUR pentru a aborda imediat criza sanitară și pentru a atenua consecințele economice și sociale ale pandemiei de COVID-19; întrucât Comisia a adoptat un pachet de 70 de milioane EUR în cadrul IPA II pentru a contribui la finanțarea accesului țărilor din Balcanii de Vest la vaccinurile împotriva COVID-19 achiziționate de statele membre ale UE;
- N. întrucât asistența acordată în cadrul IPA III se bazează pe o condiționalitate strictă și prevede modularea și suspendarea asistenței în cazurile de regres în domeniul democrației, drepturilor omului și al statului de drept; întrucât UE a furnizat un total de 2,79 miliarde EUR între 2007 și 2020 în cadrul programelor IPA anterioare;
- O. întrucât situația femeilor din Serbia reprezintă un motiv de îngrijorare serioasă, deoarece jumătate dintre femei au fost expuse la o anumită formă de violență și peste 300 de femei au fost ucise în ultimii ani ca urmare a violenței bazate pe gen;
- P. întrucât Serbia a ratificat toate convențiile fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii,

Angajamentul pentru aderarea la UE

1. își exprimă sprijinul pentru viitoarea aderare a Serbiei la UE și reamintește că o perspectivă credibilă de aderare necesită voință politică, eforturi sustenabile și reforme ireversibile în toate domeniile, în special în cele legate de statul de drept, precum și un angajament ferm față de standardele și valorile europene; invită autoritățile sârbe să facă în mod real toate reformele necesare și să readucă țara pe drumul cel bun către integrarea în UE, împlinind astfel aspirațiile europene ale Serbiei;
2. subliniază că progresele în procesul de aderare sunt orientate către rezultate și reformă și se bazează pe mai buna aliniere la statul de drept, buna guvernare, drepturile fundamentale și respectarea drepturilor și a valorilor europene; subliniază legăturile care există între popoarele Uniunii Europene și poporul sârb;
3. salută deschiderea celui de-al patrulea cluster în decembrie 2021; reiterează că progresele vizând statul de drept și drepturile fundamentale, alinierea deplină la politica externă, de securitate și apărare a UE, inclusiv sancțiunile împotriva Rusiei, precum și normalizarea relațiilor Serbiei cu Kosovo vor determina ritmul aderării;
4. ia act de concluziile preliminare ale declarației misiunii internaționale de observare a alegerilor a Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE/ODIHR) potrivit cărora alegerile parlamentare din 3 aprilie 2022 au prezentat opțiuni politice diverse, însă o serie de deficiențe au condus la condiții de concurență inechitabile, favorizându-i pe candidații

deja în funcție; semnaleză, în acest sens, rolul campaniilor de dezinformare sponsorizate de stat care urmăresc să influențeze opinia publică cu privire la alegeri; invită autoritățile sârbe să abordeze integral toate recomandările ODIHR cu mult timp înainte de următoarele alegeri; subliniază că organizațiile societății civile (OSC) cu experiență în alegeri ar trebui să rămână implicate în acest proces;

5. salută creșterea prezenței la vot la alegerile din 3 aprilie 2022 și revenirea la o Adunare Națională mai pluralistă, care în prezent include numeroase partide reprezentând minorități naționale; regretă mediul politic extrem de polarizat al campaniei, care s-a caracterizat prin absența unor condiții de concurență echitabile, un pluralism mediatic limitat și presiuni pe scară largă asupra alegătorilor; regretă că abuzul în serviciu din partea membrilor partidului aflat la guvernare a rămas o problemă persistentă pe toată durata campaniei;
6. condamnă atacurile asupra membrilor opoziției, jurnaliștilor, membrilor OSC și ai diferitelor misiuni de monitorizare electorală, precum și alte incidente care au periclitat integritatea procesului electoral; condamnă atacul violent asupra lui Pavle Grbović, unul dintre liderii opoziției, și solicită autorităților să îi tragă la răspundere pe autorii infracțiunii;
7. își exprimă îngrijorarea față de lipsa unui rol mai proactiv al Comisiei Electorale a Republicii și al Comisiei Electorale Municipale a Belgradului în stabilirea și comunicarea rezultatelor alegerilor; își exprimă îngrijorarea că rezultatele preliminare complete ale alegerilor locale din Belgrad nu au fost publicate decât după mai mult de două săptămâni de la alegeri; observă că acest lucru ar putea să ducă la deteriorarea încrederii cetățenilor în independența administrației electorale; regretă comunicarea neclară a Comisiei Electorale a Republicii despre rezultatele preliminare ale alegerilor după închiderea secțiilor de votare;
8. regretă că problemele de acuratețe a listei electorale unice nu au fost rezolvate înainte de acest ciclu electoral, ceea ce a lăsat loc pentru abuzuri;
9. cere noii majorități să respecte deciziile politice adoptate anterior privind procesul de aderare la UE și să accelereze alinierea Serbiei la politicile și valorile europene; solicită ca pozițiile parlamentare să fie distribuite astfel încât să reflecte pluralismul politic în Adunarea Națională; observă că toate parlamentele sârbe din ultimii zece ani, cu excepția unuia, au fost dizolvate anticipat și că alte alegeri anticipate nejustificate nu ar contribui la stabilitatea politică; subliniază că este dispus să lucreze mai departe cu Adunarea Națională și grupurile sale parlamentare în contextul dialogului dintre partide, subliniind, în același timp, că sunt necesare decizii politice clare cu privire la direcția strategică a Serbiei;
10. regretă profund că Serbia nu s-a aliniat încă la sancțiunile UE în urma invaziei Rusiei în Ucraina; subliniază că Serbia este una dintre foarte puținele țări europene care nu s-au aliniat la sancțiunile UE împotriva Rusiei; invită autoritățile nou alese să dea dovadă fără întârziere de un angajament lipsit de echivoc față de valorile, standardele și regulile UE și să se alinieze urgent la deciziile și pozițiile UE în domeniul politicii externe și de securitate, inclusiv alinierea rapidă și completă la măsurile restrictive împotriva Rusiei și a Belarusului, cum ar fi sancțiuni împotriva persoanelor, grupurilor și entităților;

11. constată sprijinul Serbiei pentru integritatea teritorială și suveranitatea Ucrainei și votul în Adunarea Generală a ONU prin care condamnă invazia rusă, precum și sprijinul pentru excluderea Rusiei din Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite la 7 aprilie 2022; observă că, în același timp, reprezentanții Serbiei au evitat votul privind excluderea Rusiei din Consiliul Europei;
12. reafirmă importanța alinierii la PESC a UE, care trebuie să devină treptat parte integrantă a politicii externe a Serbiei, aceasta fiind o condiție pentru procesul de aderare; este preocupat de rata scăzută de aliniere a Serbiei, care este cea mai mică din regiune; regretă declarațiile ocazionale ale liderilor politici care pun sub semnul întrebării orientarea politicii externe a Serbiei; subliniază totuși că impulsul creat de noul mandat în urma alegerilor din 3 aprilie 2022 din Serbia reprezintă o oportunitate de a realiza progrese importante în direcția perspectivei europene a țării; invită forțele politice din Serbia să își suspende relațiile de cooperare cu partidele politice autoritariste din Rusia;
13. recomandă să se deschidă noi capitole de negociere numai după ce Serbia ia măsurile necesare în această privință, inclusiv în domeniul statului de drept;
14. invită Serbia să-și reevalueze cooperarea economică cu Rusia și regretă continuarea zborurilor dintre Belgrad și Moscova într-un moment în care spațiul aerian al UE este închis pentru zborurile către și dinspre Rusia;
15. observă că, în perioada 2015-2021, cheltuielile militare ale Serbiei au crescut cu 70 %, în principal ca urmare a achizițiilor din Belarus, Rusia și China; este îngrijorat de strânsa ei cooperare cu Federația Rusă în chestiuni militare; îndeamnă Serbia să își reconsidere relațiile cu Rusia în politica de apărare și să pună capăt oricărei cooperări militare cu Rusia, cum ar fi „centrul umanitar regional” din Niș; este preocupat totodată de intensificarea cooperării Serbiei cu China, inclusiv de instalarea unui sistem de supraveghere în masă în Belgrad achiziționat din China, de livrarea recentă a unui sistem de rachete sol-aer, de achiziționarea de arme și echipamente militare fabricate în China și de exercițiile comune cu forțele de securitate chineze pe teritoriul sârb;
16. își exprimă îngrijorarea față de acuzațiile de interceptare a convorbirilor telefonice ale membrilor opoziției ruse din Belgrad de către autoritățile sârbe și față de presupusul transfer ulterior al materialelor către serviciile de securitate ruse; subliniază că orice cooperare care ar contribui la practicile autoritariste și antidemocratice atât din Rusia, cât și din Serbia ar dăuna relațiilor viitoare dintre UE și Serbia;
17. își exprimă, de asemenea, îngrijorarea legată de înființarea de către guvernele sârb și rus a grupului de lucru pentru combaterea „revoluțiilor colorate”, ale cărui scop și obiective rămân neclare;
18. salută adoptarea măsurilor de îmbunătățire a condițiilor electorale și a spațiului mediatic înainte de alegerile din aprilie 2022, ca urmare a dialogului dintre partide facilitat de Parlamentul European; constată progrese în aplicarea măsurilor convenite și solicită întărirea și mai mare a pluralismului mass-mediei și a accesului egal la spațiul mediatic; regretă că multe măsuri au fost puse în aplicare cu întârzieri și fără participarea tuturor actorilor relevanți; regretă că nu au fost adoptate măsuri mai ambițioase care ar fi putut să conducă la îmbunătățiri mai substanțiale ale condițiilor electorale;

19. salută decizia opoziției neparlamentare de a participa la alegerile din aprilie 2022; reiterează faptul că singura modalitate de a garanta reprezentarea politică este implicarea în procesele politice și electorale; invită toți actorii politici să rămână implicați în aceste procese și să colaboreze pentru a ameliora și mai mult condițiile electorale și a pune în aplicare regulamentele electorale; invită toți actorii politici să acționeze conform principiilor transparenței, responsabilității și incluziunii; invită Adunarea Națională nou aleasă să profite de dinamica actuală și să înceapă să aplice un control legislativ efectiv al activității guvernului;
20. își reiterează sprijinul pentru activitatea fundațiilor politice europene de consolidare a proceselor democratice ale Serbiei și de formare a unei noi generații de lideri politici;
21. își exprimă îngrijorarea față de vizibilitatea foarte redusă în Serbia a proceselor de integrare europeană; își reiterează apelul adresat Serbiei, Comisiei, Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE) și statelor membre ale UE de a urmări o strategie de comunicare mai activă și mai eficace despre beneficiile extinderii UE și sprijinul acordat prin finanțarea UE și de a prezenta exemplul pozitiv al țărilor vecine Serbiei care sunt deja state membre ale UE;
22. este îngrijorat că sprijinul public față de aderarea la UE în Serbia a fost semnificativ mai scăzut decât în restul regiunii și că, potrivit ultimelor sondaje, majoritatea cetățenilor sârbi se opun aderării la Uniunea Europeană; invită liderii politici sârbi să transmită mai activ și fără echivoc angajamentul față de valorile UE în dezbateri publice și să dialogheze cu cetățenii sârbi din afara marilor orașe despre beneficiile concrete ale aderării la UE; își reafirmă îngrijorarea legată de rolul mass-mediei finanțate din fonduri publice în diseminarea retoricii anti-UE; invită noua Adunare Națională să sprijine viitorul european al Serbiei, printre altele prin propria comunicare strategică; reafirmă disponibilitatea Parlamentului European de a participa la activitățile de comunicare alături de deputații în parlamentul sârb pentru ca împreună să apropie mai mult UE și politicile sale de Serbia; invită anumiți funcționari ai guvernului să nu mai sprijine campaniile de dezinformare anti-UE;
23. apreciază faptul că aderarea la UE continuă să fie obiectivul strategic al Serbiei, regretă totuși că nu s-au înregistrat progrese în multe domenii ale agendei de reformă a Serbiei și că s-a produs chiar un regres în unele aspecte fundamentale pentru aderarea la UE;
24. observă că adoptarea noii metodologii de aderare nu a condus la accelerarea substanțială a procesului de aderare la UE a Serbiei și solicită implementarea ei deplină; îl îndeamnă pe comisarul UE pentru vecinătate și extindere să fie mai proactiv în procesul de aderare al Serbiei, în special în ceea ce privește libertățile fundamentale, democrația și statul de drept, combaterea corupției și a criminalității organizate; este îngrijorat de acuzațiile publice potrivit cărora comisarul UE pentru vecinătate și extindere minimizează anumite aspecte legate de statul de drept în țările în curs de aderare și încurajează Comisia să dea curs în mod corespunzător solicitărilor Parlamentului în acest sens;
25. regretă că procesul de integrare europeană din Serbia este insuficient de transparent, deoarece documente importante, cum ar fi rapoartele privind implementarea programului național pentru adoptarea acquis-ului, nu au fost publicate de mulți ani;
26. subliniază că UE este cel mai mare partener comercial al Serbiei, consolidând relația lor

reciprocă bazată pe încredere și pe perspectiva aderării și, prin urmare, regretă faptul că guvernul sârb a pus uneori un accent mai mare pe legăturile cu China și Rusia decât pe cele cu UE;

27. ia act de inițiativa președinției franceze a Consiliului UE de a organiza o conferință UE-Balcării de Vest și speră că aceasta va fi utilizată pentru a revigora procesul de extindere și pentru a oferi țărilor din Balcanii de Vest o perspectivă clară asupra aderării; așteaptă cu interes președinția cehă a Consiliului UE și continuarea sprijinului acordat politicii de extindere a UE; salută contribuția Serbiei la Conferința privind viitorul Europei sub forma a 52 de recomandări;

Democrația și statul de drept

28. îndeamnă majoritatea nou aleasă să se concentreze asupra rezolvării deficiențelor structurale și obținerii unor rezultate concrete și tangibile în ceea ce privește statul de drept, drepturile fundamentale, libertatea de exprimare, libertatea presei, combaterea corupției, dezinformarea și funcționarea instituțiilor democratice și a administrației publice; este preocupat de faptul că, în mai multe rânduri, lipsa de control asupra executivului și lipsa unei consultări publice importante au afectat calitatea legislației și au dus la denaturări în repartizarea competențelor; solicită Serbiei să pună în aplicare pe deplin separarea puterilor în conformitate cu Constituția sa și cu standardele democratice; subliniază că instituirea unui sistem de control și echilibru al puterilor este o condiție prealabilă pentru prevenirea concentrării excesive a puterii politice și reamintește că mass-media independentă reprezintă un element fundamental al dezbaterii democratice sănătoase;
29. salută recente modificări aduse Constituției în urma referendumului din ianuarie 2022, care vizează consolidarea independenței sistemului judiciar; subliniază că procesul de reformă pentru consolidarea independenței sistemului judiciar ar trebui să continue, în special prin modificări legislative pentru a permite punerea efectivă în aplicare a amendamentelor la Constituție, conform cu bunele practici europene și într-un mod transparent și inclusiv; regretă presiunea continuă asupra sistemului judiciar și condamnă respingerea publică a sentințelor internaționale pentru crime de război; cere majorității nou alese să consolideze în mod prioritar garanțiile pentru independența și eficiența sistemului judiciar; subliniază necesitatea unor măsuri suplimentare pentru a garanta pe deplin independența sistemului judiciar, conform schimbărilor constituționale recente;
30. subliniază beneficiile procesului de descentralizare și solicită întărirea competențelor provinciei autonome Voivodina; reamintește că, în conformitate cu Constituția Serbiei, legea privind finanțarea provinciei autonome Voivodina ar fi trebuit să fie adoptată până la sfârșitul anului 2008 și încurajează viitorul guvern să supună această chestiune dezbaterii Adunării Naționale fără întârziere;
31. recunoaște o serie de îmbunătățiri ale activității Adunării Naționale, în special reducerea utilizării procedurilor de urgență și adoptarea unui nou cod de conduită pentru membrii Adunării Naționale. elaborat în cooperare cu GRECO; este însă preocupat de faptul că limbajul incendiar împotriva oponentilor politici, a societății civile și a reprezentanților altor instituții care exprimă opinii politice diferite este încă folosit în timpul discuțiilor

- parlamentare, inclusiv de funcționarii guvernamentali; invită Adunarea Națională să nu mai tolereze aceste practici și să aplice în mod efectiv codul de conduită; speră că practicile negative la care au recurs Adunările Naționale anterioare, inclusiv utilizarea excesivă a procedurilor legislative urgente și a obstrucționării, nu vor reapărea și încurajează guvernul să participe mai regulat la sesiunile Adunării Naționale;
32. regretă că activitatea Adunării Naționale a fost împiedicată de lipsa dezbaterilor politice reale între majoritate și partidele din opoziție; subliniază importanța unui consens între partide asupra reformelor legate de UE, pentru a asigura progresul țării pe calea sa europeană; este preocupat de faptul că Adunarea Națională nu își exercită rolul de supraveghere și că agenda legislativă este stabilită exclusiv de guvern; invită noua conducere a parlamentului și noile grupuri parlamentare să se concentreze asupra unor dezbateri constructive în Adunarea Națională, în beneficiul cetățenilor;
33. este satisfăcut că partidele și coalițiile minoritare din noua Adunare Națională sârbă vor avea în total 13 reprezentanți ai comunităților naționale bosniacă, maghiară și croată; este preocupat de faptul că romii nu vor avea proprii reprezentanți în Adunarea Națională;
34. invită Adunarea Națională a Serbiei să se asigure că organismele de reglementare independente sunt împuternicite să-și exercite rolurile de supraveghere în mod efectiv prin sprijinirea și monitorizarea implementării constatărilor și recomandărilor organismelor de reglementare independente;
35. își reiterează îngrijorarea cu privire la progresele limitate în combaterea corupției și a criminalității organizate și la mai multe scandaluri de corupție la nivel înalt, subliniind legăturile probabile dintre funcționarii publici și criminalitatea organizată; invită Serbia să își intensifice eforturile pentru a soluționa eficient aceste probleme; invită autoritățile să se abțină de la a comenta anchetele și procesele în curs, exercitând presiuni asupra sistemului judiciar;
36. salută al doilea raport intermediar de conformitate al GRECO din runda a patra de evaluare privind Serbia, care se ocupă de prevenirea corupției în rândul deputaților din Adunarea Națională, judecătorilor și procurorilor, și concluzionează că Serbia a implementat în mod satisfăcător sau a tratat satisfăcător opt dintre cele 13 recomandări cuprinse în raportul de evaluare din runda a patra; solicită implementarea recomandărilor cărora nu li s-a dat curs; remarcă adoptarea unei noi legi privind prevenirea corupției, modificată recent conform recomandărilor GRECO;
37. îndeamnă Serbia să obțină rezultate convingătoare, inclusiv un bilanț convingător al anchetelor efective în combaterea corupției, în special în cazurile de interes public major, și să-și îmbunătățească rezultatele în anchetarea cazurilor de mare corupție, care ar trebui să includă sechestrarea și confiscarea bunurilor provenite din săvârșirea de infracțiuni; constată cu îngrijorare că nu sunt disponibile informații despre anchetele oficiale în cazurile Krušik și Telekom Srbija; ia act de faptul că cazul Jovanjica este judecat în două puneri sub acuzare separate și că noi cazuri de corupție la nivel înalt au apărut în mass-media de investigație, în special în așa-numitele Pandora Papers;
38. își reiterează apelul la justiție în cazul demolării ilegale a proprietății private din cartierul Savamala din Belgrad; ia act de acuzațiile ofițerului de poliție condamnat,

forțat să-și asume singur responsabilitatea pentru întregul caz; se arată încă o dată îngrijorat că acest proces poate deveni caduc în următorii câțiva ani; îndeamnă autoritățile să ancheteze pe deplin cazul și să urmărească penal toate persoanele responsabile;

39. îndeamnă autoritățile să ancheteze și să urmărească penal toate presupusele legături cu grupul infracțional Belivuk; își exprimă îngrijorarea cu privire la acuzațiile recente potrivit cărora Darko Saric a condus o organizație criminală internațională când se afla în închisoare în Serbia;
40. subliniază că IPA III prevede modularea sau chiar suspendarea fondurilor în cazul unui regres semnificativ sau al lipsei persistente de progrese în domeniul „elementelor fundamentale”, printre care combaterea corupției și a criminalității organizate, precum și libertatea mass-mediei; invită, în acest context, UE și țările din Balcanii de Vest să stabilească un cadru pentru o cooperare fructuoasă între Parchetul European (EPPO) și țările din Balcanii de Vest, pentru a se asigura că EPPO își poate exercita efectiv competențele în domeniul fondurilor IPA III în țările din Balcanii de Vest;
41. salută adoptarea modificărilor legii privind accesul liber la informațiile de importanță publică, care răspund solicitărilor de îmbunătățire a transparenței în procesul de elaborare a politicilor publice, ceea ce le permite cetățenilor să obțină informații de interes public fără obstacole inutile, și solicită ca aceasta să fie pusă în aplicare rapid;
42. ia act de faptul că strategia de dezvoltare a societății civile a fost adoptată, dar regretă că nu există niciun plan de acțiune aferent; invită Comisia și SEAE să continue colaborarea strânsă cu societatea civilă și mass-media din Serbia și să sprijine activitățile acestora; reamintește că o societate civilă puternică și independentă este o componentă esențială a oricărei democrații; invită autoritățile sârbe să includă societatea civilă în procesul de elaborare a politicilor și de luare a deciziilor, să se abțină de la a respinge orice critică formulată de societatea civilă ca ingerință străină și să promoveze un climat favorabil activității tuturor OSC, astfel încât ele să poată lucra fără teama de intimidare sau chiar de incriminare;
43. îndeamnă Comisia să implementeze recomandările Raportului special 01/2022 al Curții de Conturi Europene, pentru a asigura un impact efectiv al asistenței financiare acordate de UE în sprijinul statului de drept în Balcanii de Vest, în special prin elaborarea de orientări privind aplicarea dispozițiilor IPA III privind modularea și un control parlamentar mai strict asupra fondurilor; invită Comisia să coreleze mai strâns finanțarea cu progresele privind statul de drept, să acorde mai mult sprijin OSC și organismelor mass-media independente și să îmbunătățească raportarea privind proiectele și monitorizarea acestora, după cum a cerut Parlamentul în mod repetat; solicită, în această privință, să se asigure o mai bună coordonare a diverselor programe privind statul de drept sprijinite de finanțatori internaționali;
44. deplânge faptul că anumite părți din arhivele istorice ale fostei Iugoslavii sunt încă inaccesibile; își reiterează apelul adresat autorităților de a facilita accesul la aceste arhive, în special la arhivele fostelor servicii secrete iugoslave (UDBA) și ale Serviciului Secret al Armatei Poporului Iugoslav (KOS), pentru a permite anchetarea și soluționarea în profunzime a crimelor din epoca comunistă, pentru a înlesni procesul de

reconciliere și solicită ca aceste arhive să fie returnate guvernelor respective ale statelor succesoare, dacă cer acest lucru;

45. invită Serbia să își respecte obligațiile și să coopereze pe deplin cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie (TPII) și cu Mecanismul Internațional Însărcinat cu Exercițarea Funcțiilor Restante ale Tribunalului Penal (MTPI) și să pună în aplicare toate deciziile acestora;

Libertățile fundamentale și drepturile omului

46. condamnă limitările libertății și independenței mass-mediei și folosirea abuzivă a mass-mediei de către majoritatea aflată la guvernare pentru a obține un avantaj politic neloyal, pentru a ataca oponenții politici și a dezinforma; subliniază impactul negativ pe care aceste restricții îl au asupra proceselor democratice din țară; observă că concurența în sectorul mass-media întărește pluralismul mass-mediei;
47. salută eforturile guvernului de a-și pune în aplicare strategia privind mass-media, dar, în același timp, regretă practicile prin care autoritățile întârzie în mod intenționat punerea ei în aplicare; ia act de faptul că ar trebui luate măsuri suplimentare pentru o și mai mare libertate a mass-mediei și invită autoritățile sârbe să ia măsuri imediate pentru a garanta libertatea de exprimare, independența și pluralismul mass-mediei;
48. observă că utilizarea abuzivă a banilor publici pentru a obține proprietatea asupra organizațiilor media este considerată unul dintre principalele mecanisme de capturare a mass-mediei în Serbia; reamintește că informațiile privind proprietatea asupra mass-mediei ar trebui să fie puse la dispoziția publicului și solicită o mai mare transparență asupra proprietății și a finanțării mass-mediei, precum și crearea unui mediu care să permită mass-mediei independente și de investigație să aibă acces la finanțare și să funcționeze în condiții de siguranță; solicită o mai mare transparență a finanțării publice a mass-mediei;
49. observă că mai multe alegeri recente ale membrilor Autorității de reglementare pentru mijloacele de comunicare în masă electronice (REM), precum și ale membrilor consiliului de conducere al Radioteleviziunii Serbiei, din iunie 2021, au fost considerate controversate; constată cu îngrijorare anumite evaluări publice potrivit cărora procesul decizional în REM este părtinitor politic; observă noua licitație deschisă pentru alocarea frecvențelor și licențelor TV naționale și subliniază importanța unui proces corect și transparent; este în continuare preocupat de problemele legate de concentrarea mass-mediei în cazul Telekom Srbija; subliniază că este important să se îmbunătățească funcționarea și independența REM conform recomandărilor în urma dialogului dintre partide, cu scopul de a consolida pluralismul mass-mediei și de a implementa strategia privind mass-media;
50. ia act de vizibilitatea disproporționată dată țărilor terțe de Serbia și de faptul că unele organizații mass-media sunt principala sursă a retoricii anti-UE și pro-ruse din Serbia;
51. regretă atacurile fizice, intimidarea, discursurile de incitare la ură și insultele politice continue împotriva jurnaliștilor și a societății civile, inclusiv din partea deputaților în parlament și a funcționarilor guvernamentali; invită autoritățile să investigheze toate cazurile de astfel de atacuri, să-i pedepsească pe autorii acestora cum se cuvine și să

- îmbunătățească siguranța jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului; își exprimă îngrijorarea față de discreditarea și persecutarea continuă a apărătorilor drepturilor omului, a jurnaliștilor de investigație, a organizațiilor mass-media și a OSC care critică politicile guvernului; invită Serbia să consolideze instituțiile pentru apărarea drepturilor omului, să le garanteze independența, să le aloce resursele financiare și umane necesare și să garanteze că se țin cont de recomandărilor acestora în timp util;
52. invită autoritățile sârbe să asigure independența financiară și operațională deplină a autorităților de reglementare pentru comunicații electronice și servicii poștale (RATEL) și pentru mijloacele de comunicare în masă electronice (REM), în conformitate cu acquis-ul UE; solicită mai multe progrese în implementarea planului de acțiune bazat pe strategia privind mass-media, fără întârziere și într-o manieră transparentă și incluzivă;
53. solicită respectarea generală a dreptului fundamental la reuniuni pașnice și solicită funcționarilor responsabili cu aplicarea legii să nu facă uz excesiv de forță; condamnă actele de violență comise de grupuri de extremiști și huligani în timpul protestelor pașnice, cum ar fi protestele din noiembrie 2021 împotriva frescei care îl reprezintă pe Ratko Mladić din Belgrad și protestele ecologiste din decembrie 2021 din Šabac și Belgrad; este în continuare preocupat de relatările potrivit cărora poliția nu și-a îndeplinit funcția de protecție în timpul protestelor ecologiste; invită guvernul să îndepărteze reprezentările grafice care glorifică criminali de război condamnați și solicită anchetarea eficientă a atacurilor împotriva protestatarilor, inclusiv a funcționarilor publici implicați; solicită anchetarea deplină a legăturilor dintre huligani și poliție; regretă că diverși cetățeni s-au confruntat cu acuzații de delict; solicită să se pună capăt acestor limitări disproporționate ale dreptului la întrunire pașnică;
54. salută adoptarea Legii privind egalitatea de gen și a unor amendamente la legea care interzice discriminarea și invită guvernul să se asigure că aceste legi sunt puse în aplicare rapid; reafirmă că este nevoie de coordonare, de o structură instituțională eficientă și de cooperare cu societatea civilă pentru a îmbunătăți respectarea drepturilor omului și a libertăților politice pentru femei și ale grupurile vulnerabile; solicită Serbiei să îmbunătățească egalitatea de gen și situația drepturilor femeilor, inclusiv prin tratarea cu prioritate a integrării perspectivei de gen și prin intensificarea cooperării cu societatea civilă, în special cu organizațiile de femei;
55. salută adoptarea unei noi strategii privind violența împotriva femeilor și împotriva violenței domestice; subliniază totuși că sunt necesare punerea în aplicare și îmbunătățiri, și solicită o abordare politică coerentă privind punerea în aplicare a Convenției de la Istanbul, bazată pe prioritizarea și alocarea de resurse suficiente pentru a preveni violența de gen, a proteja victimele infracțiunilor și a urmări penal autorii infracțiunilor;
56. regretă că, în legislatura anterioară, Adunarea Națională nu a adoptat legea privind uniunile homosexuale, care a fost elaborată de Ministerul Drepturilor Omului și Minorităților și al Dialogului Social; invită Adunarea Națională nou aleasă și mai pluralistă să o adopte;
57. invită autoritățile sârbe să depună eforturi pentru a garanta tratamentul nediscriminatoriu al minorităților etnice, religioase și sexuale și al altor grupuri

vulnerabile și să continue implementarea unei agende pozitive în această privință, în deplină conformitate cu principiile și legislația UE; îndeamnă autoritățile să ancheteze în mod activ infracțiunile motivate de ură și să le condamne; condamnă ura etnică promovată de unii funcționari guvernamentali și politicieni;

58. invită Serbia să garanteze că grupurile minoritare beneficiază de șanse egale, în special în ceea ce privește educația, folosirea limbilor minorităților, accesul la mass-media și la serviciile religioase în limbile minorităților, reprezentarea adecvată în viața politică și culturală, mass-media publică, administrație și sistemul judiciar, să creeze o atmosferă pozitivă pentru educație în limbile minorităților și să intensifice tipărirea de manuale în limbile minorităților; invită Serbia să protejeze și să promoveze patrimoniul cultural, limbile și tradițiile minorităților sale naționale; invită Serbia să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că componența tuturor nivelurilor de guvernare reflectă componența națională a populației de pe teritoriile lor respective;
59. condamnă manipularea fragmentării grupurilor minoritare și își exprimă îngrijorarea cu privire la reticența autorităților sârbe de a pune în aplicare în mod consecvent și integral acordul interguvernamental privind protecția minorităților; constată că trebuie depuse mai multe eforturi pentru a pune activ în aplicare legislația împotriva discriminării;
60. salută angajamentul autorităților sârbe de a sprijini organizarea EuroPride în Belgrad, ca un moment-cheie pentru comunitatea LGBTI+ din Serbia și din regiune; invită guvernul și forțele de poliție să asigure planificarea și organizarea fără probleme a programului, precum și siguranța și bunăstarea participanților; solicită măsuri sporite de combatere a hărțuirii, a propagandei și a infracțiunilor motivate de ură împotriva persoanelor LGBTI+;
61. condamnă încă o dată suspiciunile de muncă forțată, încălcarea drepturilor omului și trafic de ființe umane în cazul a circa 500 de cetățeni vietnamezi de pe șantierul de construcții din Serbia al fabricii chineze Linglong; constată că s-au luat primele măsuri și s-au efectuat inspecții și invită autoritățile sârbe să investigheze cazul și să garanteze că drepturile de muncă ale cetățenilor și rezidenților sunt respectate; invită Serbia să îmbunătățească alinierea la legislația UE în domeniul muncii și să respecte convențiile relevante ale Organizației Internaționale a Muncii pe care le-a ratificat; subliniază că legislația sârbă în domeniul muncii și al mediului ar trebui să se aplice și companiilor chineze care își desfășoară activitatea în această țară;
62. regretă deportarea unui cetățean al Bahrainului în țara sa de origine, în pofida unei măsuri provizorii a Curții Europene a Drepturilor Omului conform căreia extrădarea ar trebui amânată; reamintește că Serbia trebuie să susțină drepturile fundamentale ale tuturor cetățenilor de pe teritoriul său; îndeamnă autoritățile sârbe să își respecte obligațiile internaționale și să asigure respectarea și aplicarea deplină a tuturor hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului;
63. remarcă importanța cooperării cu UE în lupta împotriva traficului de persoane și a introducerii ilegale de imigranți pe "ruta balcanică"; salută cooperarea Serbiei în gestionarea migrației cu vecinii săi și cu statele membre ale UE, subliniind necesitatea de a respecta pe deplin drepturile omului și standardele și principiile internaționale;
64. este profund îngrijorat de răspândirea dezinformării cu privire la agresiunea Rusiei

împotriva Ucrainei, inclusiv de organizațiile mass-media apropiate guvernului; invită autoritățile sârbe să ia măsuri ferme pentru a combate dezinformarea și să dezavueze știrile false cele mai răspândite; invită Serbia și Comisia să întărească infrastructura pentru a combate dezinformarea, propaganda rusă și alte amenințări hibride și să sprijine răspunsurile bazate pe dovezi la amenințările de dezinformare atât pe termen scurt, cât și lung, din Balcanii de Vest; subliniază că toți liderii politici au responsabilitatea de a opri răspândirea dezinformării rău-intenționate cu privire la agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei; constată că o atitudine tolerantă față de influențele externe nocive poate avea consecințe negative grave asupra perspectivelor Serbiei de aderare la UE;

65. este deosebit de preocupat de știrile care propagă dezinformarea venite de la Kremlin și distribuite prin Sputnik Serbia și alți actori interni; invită autoritățile sârbe să se alinieze la sancțiunile UE și să adopte măsuri pentru a împiedica Russia Today și Sputnik Serbia să disemineze știri false și dezinformări; este profund îngrijorat că principalele surse de dezinformare cuprind tabloide finanțate sau sprijinite de guvern și unele canale de televiziune cu acoperire națională; regretă că postul public de radiodifuziune și televiziune a folosit limbajul propagandei ruse, precum „operațiune militară specială”, încă de la începutul invaziei ruse neprovocate în Ucraina;
66. este extrem de îngrijorat de faptul că țările în curs de aderare la UE din Balcanii de Vest sunt lovite în mod deosebit de ingerințe străine și campanii de dezinformare care își au originea în Rusia și China; este îngrijorat că Serbia și Ungaria ajută Rusia și China la realizarea obiectivelor lor geopolitice; invită SEAE să adopte o poziție mai proactivă, axată pe consolidarea credibilității Uniunii în regiune și pe extinderea activităților de monitorizare de către Grupul operativ de comunicare strategică al SEAE (StratCom) pentru a se concentra asupra amenințărilor transfrontaliere de dezinformare ce provin din țări din Balcanii de Vest și din țări vecine acestora;
67. subliniază importanța dialogului cu societatea civilă sârbă și cu sectorul privat din Serbia pentru coordonarea eforturilor de combatere a discriminării atât în Serbia, cât și în regiune; observă, în această privință, că Serbia ar beneficia de implicarea în continuare în grupurile de experți ale Agenției Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică (ENISA);
68. apreciază activitatea Grupului operativ StratCom al SEAE pentru Balcanii de Vest, care are sarcina de a asigura comunicarea coordonată și coerentă a UE, de a consolida reziliența și de a soluționa problema dezinformării și a manipulării informațiilor împotriva UE; solicită consolidarea acțiunilor de comunicare strategică și creșterea numărului de membri ai personalului, inclusiv posibilitatea de a crea un post de comunicare strategică regională situat în regiunea Balcanilor de Vest;

Reconciliere și relații de bună vecinătate

69. salută participarea Serbiei la mecanismele de cooperare regională și o încurajează să facă mai multe eforturi pentru a-și îmbunătăți relațiile bilaterale cu alte țări implicate în procesul de aderare și cu statele membre ale UE învecinate; felicită Serbia pentru decizia de a dona aproximativ 600 000 de vaccinuri împotriva COVID-19 în regiune, țărilor precum Macedonia de Nord, Muntenegru și Bosnia și Herțegovina; o încurajează

să depună eforturi la toate nivelurile pentru a promova reconcilierea și a îmbunătăți relațiile de bună vecinătate, pentru a pune în aplicare acordurile bilaterale și a rezolva problemele bilaterale nesoluționate cu vecinii săi, în special demarcarea frontierelor, succesiunea, restituirea bunurilor culturale și deschiderea arhivelor militare;

70. subliniază angajamentul Serbiei de a colabora cu țările vecine pentru a aborda problema persoanelor dispărute și evidențiază că reconcilierea cu țările învecinate este o condiție prealabilă pentru normalizarea relațiilor regionale; este îngrijorat de adoptarea Legii privind patrimoniul cultural; solicită respectarea deplină a patrimoniului cultural și promovarea cooperării culturale și reiterează importanța protejării limbilor minorităților naționale din Serbia, conform cu legile și acordurile bilaterale cu țările învecinate;
71. salută cererile autorităților sârbe ca sârbii bosniaci să-și reia activitatea în instituțiile din Bosnia și Herțegovina;
72. își reconfirmă sprijinul neechivoc pentru dialogul Belgrad-Priștina facilitat de UE și salută în mod explicit activitatea Reprezentantului special al UE pentru dialogul Belgrad-Priștina, Miroslav Lajčák; reiterează importanța unui angajament constructiv din partea autorităților atât din Serbia, cât și din Kosovo, pentru încheierea unui acord de normalizare cuprinzător, obligatoriu din punct de vedere juridic, bazat pe recunoaștere reciprocă, care este esențial ca cele două țări să avanseze pe drumul lor european și care va contribui la stabilitatea și prosperitatea regională; cere respectarea și punerea în aplicare în totalitate, cu bună-credință și în timp util a tuturor acordurilor anterioare Belgrad-Priștina, inclusiv a Asociației/Comunității municipiilor cu majoritate sârbă;
73. invită SEAE să instituie un mecanism de monitorizare și verificare a punerii în aplicare a tuturor acordurilor încheiate până acum și să raporteze periodic Parlamentului European cu privire la situația actuală; invită actorii UE să sprijine autoritățile locale în eforturile lor de a realiza Asociația/Comunitatea municipiilor cu majoritate sârbă, în cadrul unui acord reciproc;
74. solicită o mai mare implicare activă și constructivă în dialogul facilitat de UE; îndeamnă guvernul din Serbia și guvernul din Kosovo să se abțină de la orice acțiune care ar putea să submineze încrederea dintre părți și să pună în pericol continuarea constructivă a dialogului; solicită din nou îmbunătățirea calității procesului de dialog prin participarea femeilor, creșterea transparenței față de public și implicarea semnificativă a societății civile;
75. invită autoritățile din Serbia și Kosovo să promoveze contacte interpersonale între comunitățile locale ale celor două țări, în vederea consolidării dialogului și la nivel neguvernamental; felicită inițiativele culturale și ale tinerilor, cum ar fi festivalul de artă transfrontalier anual „Mirëdita, Dobar Dan!”, care promovează colaborarea dintre albanezii din Kosovo și sârbi;
76. cere atât Serbiei, cât și Kosovo să-și intensifice eforturile și să ofere soluții în chestiunea persoanelor dispărute și să facă dreptate în cazul crimelor de război comise în timpul războaielor din Iugoslavia din anii 1990; invită guvernul să trateze și aceste subiecte în cadrul dialogului dintre Belgrad și Priștina și să stabilească o cooperare între Serbia și Kosovo; invită guvernele Serbiei și Kosovo să găsească soluții durabile la acordurile

privind energia electrică din nordul Kosovo;

77. regretă decizia guvernului din Kosovo de a respinge o propunere a mediatorilor internaționali care făcea posibilă colectarea buletinelor de vot ale alegătorilor eligibili pentru a le permite să voteze pe teritoriul Kosovo la referendumul constituțional din 16 ianuarie 2022 și la alegerile din Serbia din 3 aprilie 2022, așa cum se procedase anterior;
78. regretă activitățile de destabilizare de la frontiera din nordul Kosovo din septembrie 2021 și invită Belgradul și Priștina să soluționeze toate problemele prin dialog; regretă că nu s-a ajuns la niciun acord în grupul de lucru care a avut sarcina de a găsi o soluție pentru utilizarea plăcuțelor de înmatriculare ale vehiculelor; invită ambele părți să găsească o soluție permanentă de normalizare a relațiilor economice și politice în cadrul dialogului facilitat de UE cât mai curând posibil; deplânge mai multe cazuri în care oficialilor nu li s-a permis să intre pe teritoriile din Kosovo sau din Serbia; solicită ambelor părți să trateze toate vizitele într-un mod benefic pentru procesul de normalizare;
79. ia act de plângerile etnicilor albanezi din Valea Preșevo cărora li s-a refuzat dreptul de vot și aparent au fost eliminați din registrul de stare civilă de la locul lor de reședință, fiind astfel privați de drepturile lor fundamentale și politice de către autoritățile sârbe; este profund îngrijorat de acuzațiile și studiile care arată că autoritățile sârbe încalcă legea privind reședința cetățenilor și de „pasivizarea” adreselor de reședință ale cetățenilor de etnie albaneză care locuiesc în sudul Serbiei, în mod sistematic și discriminatoriu; solicită efectuarea de anchete independente și amănunțite cu privire la aceste acuzații și încetarea de către autoritățile sârbe a tuturor practicilor discriminatorii și a persecuțiilor;
80. salută adoptarea Strategiei naționale pentru urmărirea penală a crimelor de război pentru perioada 2021-2026 și începerea recentă a activității diverselor organisme și mecanisme de raportare legate de activitatea sa; subliniază importanța punerii în aplicare transparente și inclusive a strategiei; îndeamnă autoritățile sârbe să acționeze în mod decisiv împotriva glorificării criminalilor de război condamnați și să înceteze toată retorica și acțiunile care subminează integritatea țărilor din vecinătate și amenință stabilitatea și reconcilierea regională; îndeamnă autoritățile sârbe să se angajeze în mod veritabil în investigarea și judecarea cazurilor de crime de război; reafirmă că negarea genocidului nu are locul în Europa;
81. subliniază că este importantă cooperarea regională în legătură cu crimele de război și persoanele dispărute, invită autoritățile sârbe să condamne toate formele de discurs de incitare la ură, campaniile de intimidare și aprobarea publică și negarea genocidului, a crimelor împotriva umanității și a crimelor de război; regretă că unele autorități sârbe și unii politicieni sârbi continuă să nege genocidul de la Srebrenița; invită autoritățile sârbe să garanteze continuarea proceselor pentru crime de război, inclusiv la nivel local, și să facă dreptate victimelor, prin recunoașterea și respectarea sentințelor judecătorești privind crimele de război, combaterea impunității pentru crimele de război, anchetarea cazurilor de persoane dispărute, cercetarea mormintelor și sprijinirea eforturilor procurorilor naționali de a-i aduce pe făptași în fața justiției;

82. condamnă prezența crescândă în spațiul mediatic a infractorilor de război condamnați, cum ar fi Veselin Šljivančanin, Dragoljub Ojdanić și Nikola Šainović, pe care îl folosesc pentru a transmite ură și intoleranță față de minoritățile naționale din Serbia;
83. face apel la UE și la aliații săi să consolideze și mai mult activitatea de reconciliere; salută angajamentul reînnoit al aliaților UE, în special numirea trimișilor speciali ai SUA, Regatului Unit și Germaniei pentru Balcanii de Vest și le solicită să se angajeze într-o strânsă cooperare și coordonare cu trimisul UE pentru a consolida influența și a oferi consiliere și sprijin coerente;
84. își reafirmă sprijinul pentru inițiativa de instituire a Comisiei regionale pentru stabilirea faptelor legate de crimele de război și de alte încălcări grave ale drepturilor omului pe teritoriul fostei Iugoslavii (RECOM);
85. salută începutul implementării unei zone fără tarife de roaming în întreaga regiune a Balcanilor de Vest de la 1 iulie 2021, fapt care îmbunătățește conectivitatea și aduce beneficii tangibile și concrete cetățenilor și întreprinderilor din regiune; salută adoptarea Declarației de la Brdo, semnată de funcționari UE și de liderii țărilor din Balcanii de Vest, care recunoaște importanța acestei realizări; îndeamnă Consiliul și Comisia să colaboreze cu autoritățile din țările din Balcanii de Vest pentru a introduce o zonă fără tarife de roaming între Balcanii de Vest și Uniunea Europeană;
86. îndeamnă autoritățile sârbe să sprijine fără echivoc instituirea unei piețe regionale comune în cadrul procesului de la Berlin, ca un pas preliminar pe calea aderării la UE; subliniază că toate schemele de cooperare economică regională din Balcanii de Vest ar trebui să fie incluzive și acceptabile pentru toate cele șase țări, stabilind o cooperare în termeni egali între acestea, întărind totodată alinierea la standardele și acquis-ul UE;

Reformele socioeconomice

87. salută progresele înregistrate în dezvoltarea unei economii de piață funcționale, deși statul continuă să exercite o influență puternică, și faptul că impactul crizei provocate de pandemia de COVID-19 asupra economiei a fost diminuat cu succes, printre altele prin măsuri de sprijin fiscal și monetar adoptate în timp util; invită totuși autoritățile sârbe să acorde sprijin specific legat de pandemie gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile; observă că UE a continuat să acorde sprijin esențial Serbiei pentru redresarea sa socioeconomică și pentru nevoile medicale imediate, printre care un ajutor suplimentar de 10 milioane EUR;
88. observă cu îngrijorare că nu a fost anchetată niciuna dintre acuzațiile menționate în raportul anterior elaborat de jurnaliștii de investigație despre manipularea de către guvern a statisticilor COVID-19 în scopuri politice; subliniază că încrederea și transparența sunt deosebit de importante în eforturile guvernului împotriva COVID-19 și îndeamnă, prin urmare, guvernul sârb să pună la dispoziția cetățenilor toate statisticile relevante;
89. constată că, în ciuda îmbunătățirilor, piața muncii suferă încă de probleme structurale și se confruntă cu provocări demografice și în materie de migrație; invită Serbia să îmbunătățească poziția femeilor pe piața muncii și să adapteze și mai mult educația și formarea la nevoile pieței muncii, în special în domeniul educației și formării

profesionale, având în vedere tranziția verde și digitală;

90. este profund îngrijorat de situația socioeconomică din mai multe districte din sudul Serbiei; invită guvernul sârb să ancheteze toate acuzațiile privind utilizarea instrumentelor de asistență socială pentru a exercita presiuni asupra alegătorilor, în special asupra grupurilor vulnerabile și a membrilor minorității rome; invită guvernul sârb să răspundă provocărilor pe care le prezintă sărăcia și șomajul în aceste zone și în alte părți ale țării și să garanteze că politicile sociale și de ocupare a forței de muncă au resurse financiare și instituționale suficiente;
91. solicită Serbiei să își amelioreze capacitățile de a furniza statistici și de a efectua recensământul populației, respectând cele mai înalte standarde internaționale și implicând observatori independenți;
92. este profund îngrijorat de depopularea și emigrarea continuă a capitalului uman al Serbiei; salută inițiativele și abordările inovatoare ale guvernelor sârbe pentru a contracara aceste tendințe, inclusiv schimbările demografice, colaborând cu organizațiile internaționale printr-o serie de politici specifice în toate sectoarele pentru a răspunde amenințărilor demografice, deoarece declinul constant al populației rămâne o provocare-cheie pentru dezvoltarea economică; invită noul guvern să acorde mai multă atenție politicilor de tineret; remarcă faptul că sunt necesare eforturi suplimentare de dezvoltare economică și socială a regiunilor de frontieră pentru a preveni depopularea acestora; reamintește că programele pentru cooperare transfrontalieră IPA III ar putea fi utilizate în acest scop;
93. salută introducerea unor programe de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), în special pentru reducerea costului îndatorării pentru IMM-uri; invită Serbia să soluționeze deficiențele rămase, inclusiv mediul de afaceri volatil și concurența neloyală; salută implicarea Serbiei în procesul de integrare a pieței regionale în Balcanii de Vest, care, urmată de integrarea economică ulterioară pe piața unică a UE, va atrage investițiile necesare și va genera noi oportunități pentru cetățeni și comunitatea de afaceri;
94. își reiterează îngrijorarea cu privire la dependența tot mai mare a Serbiei de investițiile chineze și la amploarea împrumuturilor pe care Serbia va trebui să le ramburseze Chinei; îndeamnă autoritățile sârbe să îmbunătățească transparența și să întărească conformitatea juridică cu cerințele de evaluare a impactului asupra mediului în industriile foarte poluante pentru investițiile străine din China, Rusia și alte investiții străine nedemocratice care decurg din acordurile bilaterale privind cooperarea strategică; regretă furnizarea recentă a sistemelor de rachete din China în Serbia;
95. subliniază că țările din Balcanii de Vest trebuie situate în centrul inițiativei Global Gateway a UE și că trebuie să se ofere o alternativă de investiții transparentă și sustenabilă la investițiile și împrumuturile provenite din China și de la alte regimuri autoritariste;
96. ia act de retragerea amendamentelor la Legea privind exproprierea și solicită o dezbatere publică mai amplă pe această temă;
97. salută îmbunătățirile în combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, dar

solicită îmbunătățirea bilanțului anchetelor în cazurile de spălare a banilor; observă că infrastructura și construcțiile sunt surse semnificative de bani ilegali și încurajează Serbia să reducă la minimum riscul fluxurilor financiare ilicite în industria construcțiilor și să reducă evaziunea fiscală și corupția din sectorul infrastructurii; invită Serbia să se asigure că recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI) sunt utilizate cu bună-credință;

98. își exprimă îngrijorarea față de lipsa de progrese în cazul „Lista”, care constituie o violare a cadrului juridic din partea autorităților statului pentru a ataca anumite OSC și media care critică politicile guvernului; reamintește apelul adresat Administrației sârbe pentru prevenirea spălării banilor din cadrul Ministerului de Finanțe sârb de a investiga integral aceste aspecte;
99. reamintește condiționalitatea finanțării în cadrul IPA III și al planului economic și de investiții pentru Balcanii de Vest (PEI); recunoaște importanța IPA III și a PEI în sprijinirea procesului de reformă, a tranziției verzi, a conectivității sustenabile, a capitalului uman, a competitivității și a creșterii favorabile incluziunii, precum și în consolidarea cooperării regionale și transfrontaliere;

Mediul, energia și transporturile

100. salută măsurile concrete adoptate pentru eliminarea treptată a centralelor electrice pe bază de cărbune; își exprimă îngrijorarea că, în ciuda provocărilor climatice și de mediu din prezent, Serbia încă investește într-o nouă centrală electrică pe bază de cărbune; îndeamnă autoritățile să adopte un plan național integrat privind energia și clima, coerent cu obiectivul Pactului verde european de reducere la zero a emisiilor pentru 2050 și cu Agenda verde pentru Balcanii de Vest;
101. invită autoritățile naționale să pună rapid în aplicare Legea privind utilizarea surselor regenerabile de energie și să organizeze o dezbatere publică mai amplă privind tranziția energetică și construcția în curs a zeci de centrale hidroelectrice de mici dimensiuni;
102. invită Serbia să intensifice eforturile pentru a-și diversifica aprovizionarea cu energie și mixul energetic global, în special pentru a-și reduce dependența de Rusia, precum și să majoreze investițiile și să modernizeze infrastructura energetică, cu scopul de a implementa tranziția necesară de la combustibili fosili la surse regenerabile de energie; subliniază, în această privință, că este importantă construirea interconectorului cu Bulgaria; îndeamnă Comisia să se asigure că fondurile IPA contribuie la construirea unei economii neutre din punct de vedere climatic în Serbia, în deplină conformitate cu Acordul de la Paris și cu obiectivele de decarbonizare ale UE și să dea sprijinul tehnic necesar în realizarea acestui obiectiv;
103. subliniază că lipsa de eficiență în sectorul energetic are un impact critic asupra competitivității economice globale a țării și invită țara să depună eforturi hotărâte în vederea tranziției către o economie verde și circulară prin eliminarea treptată a surselor de energie fosile și prin creșterea semnificativă a ratei de reciclare a resurselor și a materialelor;
104. observă cu îngrijorare că Serbia nu respectă Tratatul de instituire a Comunității Energiei (TCE) și o invită să urmeze recomandările din TCE și să își alinieze activitățile în

domeniul energiei la cel de al treilea pachet privind energia și la politica energetică a UE;

105. își reiterează îngrijorarea cu privire la nivelurile ridicate de poluare atmosferică și îndeamnă autoritățile să accelereze aplicarea planurilor privind calitatea aerului; regretă că mai multe zone din Serbia, mai ales Belgrad, Smederevo, Bor și văile râurilor Kolubara și Tamnava figurează deseori pe lista celor mai poluate orașe din lume în ce privește calitatea aerului; îndeamnă autoritățile să adopte măsuri rapid pentru îmbunătățirea calității aerului, în special în orașele mari și în zonele industriale; subliniază că este important să se găsească soluții sustenabile și să se limiteze utilizarea lignitului și a altor cărbuni cu densitate energetică redusă în producția de energie și încălzire;
106. este profund îngrijorat de proiectele de producere a energiei electrice pe bază de cărbune finanțate de China și de impactul acestora asupra mediului și a calității aerului; ia act de faptul că procesul de adoptare a programului privind protecția aerului este în curs de derulare și salută granturile la scară mică acordate municipalităților pentru a îmbunătăți calitatea aerului, gestionarea deșeurilor și finanțarea implementării proiectelor de reducere a poluării aerului în Serbia;
107. deplânge încă o dată lipsa de acțiune în cazul poluării râului Dragoviștica de minele care funcționează în regiune și efectul dăunător pentru sănătatea localnicilor și pentru mediu;
108. subliniază că trebuie îmbunătățită legislația privind gestionarea deșeurilor și punerea în aplicare și asigurarea respectării acesteia și trebuie accelerate introducerea și implementarea ierarhiei deșeurilor și a măsurilor privind economia circulară;
109. ia act de retragerea licențelor de explorare pentru proiectul de extracție și prelucrare a litiului în vestul Serbiei; invită autoritățile sârbe să fie pe deplin transparente în acest proces și să efectueze o evaluare cuprinzătoare a impactului, inclusiv consultări publice cu comunitățile locale în cauză atunci când eliberează licențe;
110. este profund îngrijorat de problemele grave legate de corupție și statul de drept în domeniul mediului, de lipsa generală a transparenței și a evaluărilor impactului social și asupra mediului al proiectelor de infrastructură; ia act, în acest context, de deschiderea clusterului 4 (Agenda verde și conectivitatea durabilă) în cadrul negocierilor de aderare la UE; solicită să se dea curs preocupărilor legitime exprimate în cursul protestelor ecologiste și să soluționeze aceste probleme în timpul negocierilor;
111. solicită să crească suprafața totală a teritoriului Serbiei care beneficiază de protecție, precum și aplicarea de măsuri și asigurarea unei finanțări adecvate a protecției naturii; solicită aplicarea consecventă a Legii privind protecția naturii și a Legii privind utilizarea surselor regenerabile de energie, cu scopul de a opri orice proiect dăunător în zonele protejate;
112. salută adoptarea Programului de gestionare a deșeurilor și constată că procesul de prezentare publică a planului de acțiune al Programului de gestionare a deșeurilor pentru perioada 2022-2024 este în curs de desfășurare; observă că sistemul de informații ecologice a fost pus în funcțiune, permițând cetățenilor să raporteze problemele legate de mediu;

113. solicită să se revizuiască toate proiectele hidroelectrice mici construite până în prezent și să se analizeze dacă legislația și procedurile au fost respectate în mod corespunzător pentru toate autorizațiile emise; solicită măsuri imediate pentru a readuce râurile în starea în care erau înainte de construirea proiectelor hidroelectrice mici, în toate cazurile în care legislația a fost încălcată în mod clar, cum ar fi în cazul Rakita; solicită eliminarea instalațiilor care pun în pericol țărmurile, lacurile, cursurile de apă și apele subterane; evidențiază că e nevoie să se supravegheze orice proiect care pune în pericol resursele de apă; el ar trebui inclus pe lista de proiecte pentru care este necesar un studiu de evaluare a impactului asupra mediului; solicită să se reanalizeze privatizarea Institutului Cerni Jaroslav pentru gospodărirea apelor;
114. salută progresele Serbiei în reforma sistemului feroviar; încurajează Serbia să se asigure că investițiile în infrastructura sa de transport respectă Strategia UE pentru o mobilitate durabilă și inteligentă și oferă beneficii maxime pentru economia Serbiei;

o

o o

115. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Președintelui Consiliului European, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei Europene/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, precum și Președintelui, Guvernului și Adunării Naționale a Republicii Serbia.

**INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA
ÎN COMISIA COMPETENTĂ**

Data adoptării	14.6.2022
Rezultatul votului final	+: 50 -: 5 0: 3
Membri titulari prezenți la votul final	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Katalin Cseh, Kinga Gál, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Jacek Saryusz-Wolski, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Viola Von Cramon-Taubadel, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok
Membri supleanți prezenți la votul final	Vladimír Bilčík, Corina Crețu, Angel Dzhambazki, Nicolaus Fest, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Marisa Matias, Alessandra Moretti, Paulo Rangel, Javier Zarzalejos
Membri supleanți [articolul 209 alineatul (7)] prezenți la votul final	Asim Ademov, Stéphane Bijoux, Andor Deli, Liudas Mažylis, Bettina Vollath

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ

50	+
ECR	Angel Dzhambazki, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
PPE	Asim Ademov, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Liudas Mažylis, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Paulo Rangel, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos
RENEW	Petras Auštrevičius, Stéphane Bijoux, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Javier Nart, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Corina Crețu, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Karsten Lucke, Claudiu Manda, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Sergei Stanishev, Bettina Vollath
VERTS/ALE	François Alfonsi, Erik Marquardt, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel

5	-
ID	Nicolaus Fest, Thierry Mariani, Bernhard Zimniok
NI	Andor Deli, Kinga Gál

3	0
ID	Peter Kofod
THE LEFT	Giorgos Georgiou, Marisa Matias

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri